

Motion till riksdagen 2009/10:Ub537

av **Ann-Kristine Johansson m.fl. (s)**

Det livslånga lärandet och högre utbildning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det livslånga lärandet och högre utbildning.

Motivering

Alla har rätt till en god utbildning med en hög kunskapsnivå som ger möjlighet till utveckling både vad gäller studier och i arbetslivet.

I allt fler länder sätts utbildnings- och forskningspolitiken i fokus. Sveriges position som kunskapsnation måste stärkas. Utmaningen är att bygga ett lärande samhälle med breda satsningar på utbildning på alla nivåer som ansluter till välfärdspolitikens klassiska uppgifter – att driva på förändringar och moderniseringar av samhället.

I det nya samhälle som växer fram har utbildning en avgörande betydelse för en persons framtida liv, livsmöjligheter och yrkesliv. Det är därför viktigt att utbildning görs tillgänglig för alla, inte bara för några.

Vår linje är att utbildning ska erbjudas medborgarna hela livet då vi lever i en föränderlig värld och ett mycket föränderligt arbetsliv.

Den borgerliga regeringen har infört ett regelverk som går i helt motsatt riktning.

Det mål vi satt upp att minst 50 % av en ungdomskull ska gå vidare till högskolestudier överges. Devisen är tydligen att det endast ska vara en liten grupp medborgare som ska uppnå högskolekompetens och därigenom få speciella privilegier.

Det blir svårare att ta sig in på högskolan med begränsade kvotgrupper och att alla gymnasieutbildningar inte ska ge högskolebehörighet. På område efter område byggs återvändsgränder in i utbildningssystemet. Barn och ungdomar

Fel! Okänt namn på

som gör ”fel” val i ungdomsåren eller av en eller annan anledning inte klarar av skolans krav kommer att få det allt svårare att ta igen detta senare.

Statliga resurser till vuxenutbildning har minskat i områden där det bäst behövs då regeringen har frångått tidigare fördelningskriterier som utbildningsnivå, arbetslöshet, antal invandrare osv.

Livslångt lärande

Dagens snabba tillväxt av kunskaper innebär att utbildning måste erbjudas medborgarna under hela livet. Det kräver ett brett utbud av utbildningar och ett studiestöd som gör det möjligt även för redan yrkesverksamma att gå in i återkommande perioder av livslångt lärande, ibland för att fortsatt kunna vara anställningsbara eller för att helt byta yrkesinriktning. Att hålla en hög kompetensnivå på landets medborgare är en förutsättning för att utveckla vårt land och vårt näringsliv, och vi ska konkurrera med hög kompetens och inte med låga löner. Vi har en utbildningstradition som inte får brytas.

Antalet elever som väljer yrkesprogram i gymnasieskolan har ökat kraftigt. Detta är mycket positivt och kräver att vi tar krafttag när det gäller att höja kvaliteten på dessa utbildningar. Den allmänna behörigheten som vi har i dag på alla program är det viktigt att vi behåller då den är viktig även för de elever som väljer yrkesprogram. Kunskapskraven har ökat även för denna kategori arbetskraft och därför måste dessa elever också rustas så att de är anställningsbara eller har kompetens att starta egna företag. Borgarnas förslag att de elever som går yrkesprogrammen behöver lägre teoretiska kunskaper är mycket verklighetsfrämmande, och det har även arbetslivet påtalat.

Förutom möjligheten att gå till högskoleutbildning är det angeläget att en stark utbyggnad av kvalificerad yrkesutbildning sker som dessutom möter det arbetskraftsbehov som finns.

Det föränderliga arbetslivet kräver en ökad satsning på möjligheten och kompetensen att validera förvärvade kunskaper. Det möter en hel del motstånd men det är angeläget att det ställs krav på krafttag för att få till stånd en validering som innebär att man inte behöver läsa in kunskap som man redan förvärvat på annat sätt än genom kurser på ett lärosäte.

Regionala universitet

Vi ser utbildningssystemet i sin helhet som en kedja av länkar för livslångt lärande där förskolan utgör första länken följt av grundskolan, gymnasieskolan och högskolan. Men lärandet fortsätter hela livet, och där har de regionala universiteten en viktig roll att spela. Satsningen på de regionala högskolorna och universiteten har verkligen gjort skillnad. De har en stor betydelse för regionernas utveckling på flera olika sätt. I samarbete med företag och andra intressenter i regionerna utgör lärosätena en fantastisk drivkraft samtidigt som de på ett viktigt sätt deltar i regionernas utveckling.

Fel! Okänt namn på

Regionernas framgång bygger i mångt och mycket på samarbetet mellan universitet eller högskola, näringslivet och staten, regionen, landstingen eller kommunerna. Det gäller särskilt de regioner som inte har riktigt stora städer inom sig, såsom skogslänen. Därför måste samarbetet mellan näringslivet och de olika lärosätena intensifieras för att det ska kunna ske en utveckling i våra regioner.

Utbildning har alltmer uppmärksamats som en avgörande faktor för att öka tillväxten i samhället. Länder med en välutbildad befolkning har högre tillväxt. Ny kunskap och forskning har en avgörande betydelse för att skapa nya jobb och företag.

Forskarutbildning är snabbt på väg att etablera sig som en spetsutbildning för allt fler personer för användning såväl inom som utanför högskolan.

Det är oerhört angeläget att ökade forskningsresurser tillförs de olika lärosätena så att inte en oproportionerlig andel hamnar på de "gamla" universiteterna. Att detta sker är viktigt utifrån de olika lärosätenas möjlighet till utveckling. Inte minst viktigt är att även de mindre lärosätena har resurser så att de ges möjlighet att bidra med motfinansiering till olika EU-projekt och får finnas med i större sammanhang. Det kan till och med vara så att forskningsmedel till de mindre högskolorna och universiteterna "skapar mer" eftersom de har bättre samarbete med och anknytning till näringslivet i regionen.

Ett målmedvetet arbete på lärosätena för att minska den sociala snedrekryteringen måste ske. Detta är ett måste då vi har många presumtiva studenter som inte har någon studietradition. Ett viktigt instrument i detta arbete är att utveckla distansstudierna vad gäller pedagogik, tillgång och bredd.

Utbildning kan verkligen göra skillnad för utvecklingen i skogslänen.

Stockholm den 2 oktober 2009

Ann-Kristine Johansson (s)

Berit Andnor (s)

Hans Stenberg (s)

Leif Pettersson (s)

Carin Runeson (s)

Lars Lilja (s)

Roland Bäckman (s)